

Verantwoording

Op 1 mei 2013 overleed Piet C. Paardekooper. Hij was tot het einde van zijn leven actief gebleven in het taalkundig onderzoek, zoals ten overvloede bleek toen zijn partner, Martien Roose, een aantal academieleden aansprak met de vraag of de KANTL bereid was om drie nagelaten teksten te publiceren. Vast secretaris Willy Vandeweghe besliste, na overleg met ondergetekende, de twee teksten die redelijk ‘af’ waren¹, in de Academie voor te leggen. Het algemene oordeel was dat die teksten zoveel waardevolle inzichten op basis van zoveel interessant materiaal bevatten, dat publicatie in *V&M* overwogen diende te worden. Dat kon echter alleen als een ter zake deskundige tijd en moeite in de noodzakelijke redactie wilde investeren. Toen mij dat verzoek werd gedaan, heb ik de opdracht aanvaard, zij het op voorwaarde dat Martien Roose de tekst op grond van Paardekooper z’n eigen aanwijzingen verder klaar zou maken. Toen echter bleek dat ernstige gezondheidsproblemen haar verhinderden om dat ook binnen een redelijke termijn te realiseren werd de werkverdeling zo aangepast dat ze alleen maar de eindredactie voor haar rekening zou nemen: het controleren van alle door mij voorgestelde aanpassingen, schrappingen en aanvullingen, en de definitieve keuze tussen verschillende mogelijke probleemoplossingen. De samenwerking is naar mijn aanvoelen volledig naar wens verlopen.

Het past dat hier een overzichtje gemaakt wordt van de voornaamste beslissingen.

- Een strikte voorwaarde vanwege Martien Roose was dat de door Paardekooper gehanteerde spelling gerespecteerd zou worden. Dat is gebeurd. Er is ook op toegezien dat bij de – zeldzame – herformuleringen en aanvullingen geen woordbeelden tevoorschijn kwamen die met het totale beeld zouden vloeien.

¹ Er was nog een derde tekst, die echter nog te ver van voltooiing afstand.

- Veruit de meest ingrijpende aanpassing is dat het apparaat van bewijsplaatsen, dat door Paardekooper voor een groot deel in erg lange voetnoten (meer dan eens zelfs van verschillende pagina's) bijeengebracht was, in de mate van het mogelijke in de tekst zelf verwerkt werd. Waar dat tot onoverzichtelijkheid geleid zou hebben, is ervoor geopteerd het apparaat in bijlagen te presenteren. Bij echte parentheses is de voorstelling in voetnoot bewaard gebleven, ook bij enkele wat langere exemplaren.
- Het werk was weliswaar heel ver gevorderd, maar op een aantal plaatsen ontbrak informatie die de auteur in het algemeen belangrijk achtte (tijds-aanduidingen, heel precieze referenties aan geraadpleegde werken, enz.). Zulke manco's waren over het algemeen door kleurmarkeringen in de tekst gesignaleerd. In de mate van het mogelijke hebben wij de ontbrekende gegevens aangevuld. Waar dat niet kon² of waar dat te arbeidsintensief geweest zou zijn, geven wij de informatie die wel geboden werd. In de uiterst zeldzame gevallen waar de informatie te vaag bleek en niet aangevuld kon worden, zijn zulke passages (vaak citaten of voorbeelden) weggelaten.
- Ook weggelaten zijn een paar passages die alleen als aanzet bestonden. Wij hebben gemeend dat te mogen doen, omdat in al die gevallen de aangekaarte problematiek ook op een andere plaats in de tekst (soms veel paragrafen vroeger of verder) aan bod kwam, en daar wel de gewenste toelichting kreeg. Het gaat m.a.w. om aanzetten die in een later stadium opnieuw opgenomen zijn in een tekstdeel waar ze beter pasten, maar die de auteur om welke reden ook niet gewist had (wellicht om nog eens na te gaan of de definitieve(re) formulering wel alle elementen van de oorspronkelijke aanzet bevatte, misschien is het hier en daar ook een kwestie geweest van vergetelheid).

Wij hebben het volste vertrouwen dat op deze manier zowel de doelstellingen van de auteur als het recht van de gebruiker op zo volledig mogelijke, en bovendien ook niet-redundante informatie gerespecteerd zijn. De oorspronkelijke tekstbestanden blijven trouwens in de KANTL bewaard en kunnen daar opgevraagd worden.

² Vrij dikwijls betrof het erg moeilijk bereikbare boeken (b.v. over het Afrikaans), of zo mogelijk nog moeilijker bereikbare manuscripten, vooral uit de bibliotheek van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde. Gegeven de accuratesse waarmee het materiaal gepresenteerd wordt, mogen wij ervan uitgaan dat Paardekooper ook zulke citaten heel precies weergegeven heeft.

Bij de twee hier opgenomen teksten worden de werktitels waaronder ze in Paardekooper z'n bestanden opgeslagen waren, vervangen door een korte titel, die het hoofdthema van het artikel ondubbelzinnig samenvat: resp. *Meervoudige uitdrukking (stapeling) van negatie*³ en *Negatieve woorden en hun positieve tegenhangers o.a. in dan-/als-/of-groepen*.⁴ Die laatste titel is inhoudelijk wat ruimer dan de werktitel liet uitschijnen, maar dat is dan ook in overeenstemming met de behandelde thema's: het gaat in de tekst niet alleen over formeel negatieve woorden in positieve contexten, maar ook omgekeerd om positieve woorden in negatieve zinnen.

Tot slot van deze toelichting wens ik heel uitdrukkelijk mijn dank uit te spreken aan Martien Roose, die zich bijna altijd bij mijn suggesties heeft willen aansluiten, en aan Willy Vandeweghe, die de hele tijd heeft willen meedenken over mogelijke oplossingen, en die zelf een groot aantal suggesties voor verbetering heeft aangedragen.

Georges De Schutter

³ De werktitel waarmee deze tekst in Paardekooper z'n elektronische bestanden aangeduid werd, luidde *Niet-woordkoppels, vooral in het Nederlands: niemand ... nie(t) enz.*

⁴ De werktitel waarmee deze tekst in Paardekooper z'n elektronische bestanden aangeduid werd, luidde *Een paar positieve pendanten van ontkennende woorden o.a. in dan-/als-/of-groepen*